

PERSBERICHT

Links:

[NBB.Stat](#)

[Algemene informatie](#)

Resultaten van de najaarsenquête 2023 naar de investeringen

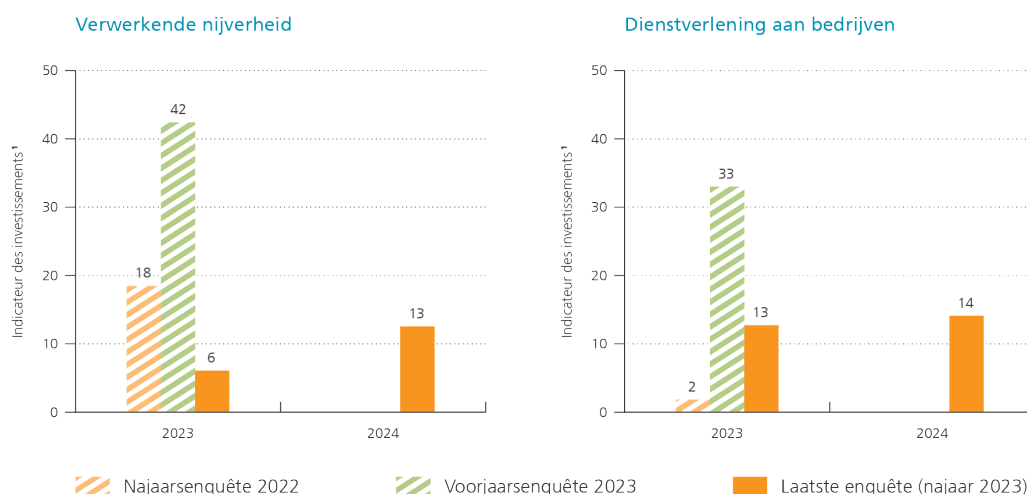
- In de verwerkende nijverheid is de investeringsindicator voor 2023 fors neerwaarts herzien ten opzichte van het voorjaar. Volgens onze laatste enquête zal de investeringsdynamiek in deze sector in 2024 toenemen.
- In de dienstverlening aan bedrijven zijn de investeringen in 2023 ook neerwaarts herzien ten opzichte van de intenties van het voorjaar. In 2024 zou de investeringsdynamiek in de diensten nagenoeg gelijk zijn aan die van dit jaar.

INVESTERINGSINDICATOR

De Nationale Bank houdt tweemaal per jaar, in het voorjaar en in het najaar, een enquête naar de investeringen. De najaarsenquête, die van begin oktober tot half november plaatsvindt, ondervraagt de bedrijfsleiders over het verloop van hun investeringen tijdens het afgelopen jaar (stijging, stabiliteit, daling) en over hun investeringsintenties voor het komende jaar. Er wordt een synthetische indicator samengesteld door een nettosaldo te berekenen van de positieve antwoorden (stijgingen) en de negatieve antwoorden (dalingen), gewogen naar de grootte van elke onderneming in termen van werkgelegenheid. De indicator, die wordt uitgedrukt in punten, mag dus niet worden geïnterpreteerd als een veranderingspercentage van het investeringsvolume voor het beschouwde jaar.

In de **verwerkende nijverheid** bedraagt de investeringsindicator voor het jaar 2023 6 punten en loopt hij sterk terug ten opzichte van het gewogen nettosaldo (42 punten) dat opgetekend werd uit de resultaten van de enquête in het afgelopen voorjaar. De ondernemingen hebben hun investeringsbeleid voor dit jaar dus sterk afgeremd in vergelijking met hun intenties van een half jaar geleden.

INVESTERINGSINDICATOR¹

¹ De synthetische investeringsindicator komt overeen met het verschil tussen het percentage bedrijven dat een stijging van hun investeringen rapporteert en het percentage bedrijven dat een daling van hun investeringen meldt. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

Bron : NBB.

Voor 2024 zouden de investeringsintenties van de bedrijfsleiders in de industrie enigszins aantrekken, met een investeringsindicator die 13 punten bedraagt.

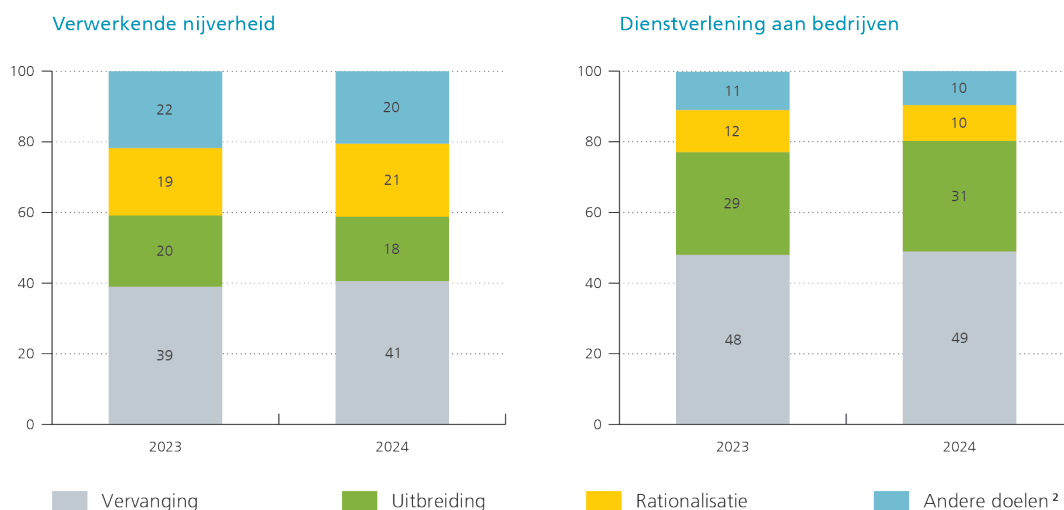
In de sector van de **dienstverlening aan bedrijven** bedraagt de indicator voor 2023 13 punten, gunstiger dan in de industrie. De indicator verslechterde niettemin ten opzichte van de resultaten van de enquête in het afgelopen voorjaar, toen die op 33 punten uitkwam. Voor wat betreft de vooruitzichten voor 2024 is de indicator vrij stabiel, op 14 punten.

ECONOMISCH DOEL VAN DE INVESTERINGEN

De enquête die van oktober tot medio november werd gehouden, vraagt de ondernemingen ook naar hun onderliggende motivatie voor hun investeringen. De resultaten van de enquête wijzen niet op grote verschillen tussen de jaren 2023 en 2024. In de **verwerkende nijverheid** was ongeveer 40 % van de investeringsbeslissingen bedoeld voor de vervanging van verouderde installaties of uitrustingen. Voor het overige waren de drijfveren voor deze beslissingen nagenoeg gelijk verdeeld (ongeveer 20 % voor elke determinant) tussen de wil om de productiecapaciteit uit te breiden, de wil om productieprocessen te rationaliseren en de wil om andere doelstellingen te bereiken, zoals de verontreinigingsbestrijding, veiligheid, enz..

In de sector van de **dienstverlening aan bedrijven** was de voornaamste onderliggende reden voor de investeringen de vervanging van verouderde installaties of uitrustingen (in bijna 50 % van de gevallen). Daarna volgt de wil om de productiecapaciteit uit te breiden (voor ongeveer 30 % van de investeringsbeslissingen). De wil om productieprocessen te rationaliseren werd slechts in 10 % van de gevallen nagestreefd.

ECONOMISCH DOEL VAN DE INVESTERINGEN¹

¹ Opsplitsing, in procenten, van de soorten investeringen door de ondernemingen. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

² Het kan bijvoorbeeld gaan om investeringen om aan bepaalde reglementaire verplichtingen te voldoen, met name op het gebied van bestrijding van verontreiniging of veiligheid. Het is mogelijk dat de ondernemingen de antwoordoptie 'andere doeleinden' kiezen als ze nog duidelijk beeld hebben van het onderliggende doel van hun toekomstige investeringen.

Bron : NBB.

FACTOREN DIE DE INVESTERINGEN STIMULEREN

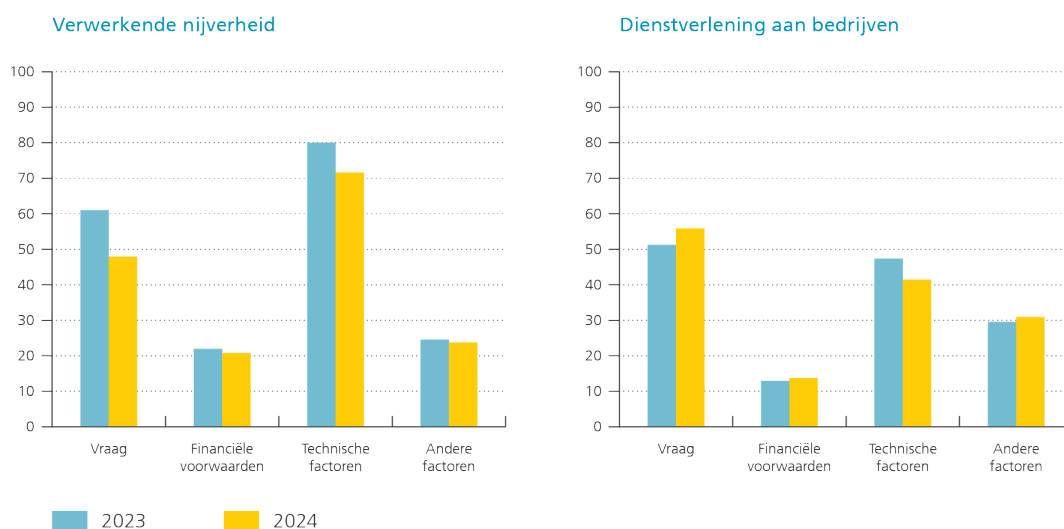
Bij de najaarsenquête wordt aan de bedrijfsleiders ook gevraagd naar de voornaamste factoren die hun investeringen stimuleren. De bedrijven kunnen een of meerdere antwoorden aanvinken. Aldus blijkt dat in de **verwerkende nijverheid**:

- de technische factoren de voornaamste drijfveer zijn voor investeringsbeslissingen: 8 op 10 bedrijfsleiders halen deze factor aan voor de investeringen in 2023 en 7 op 10 voor de geplande investeringen in 2024;
- 6 op 10 ondernemers de vraag als een stimulerende factor zien in 2023. Dit percentage loopt terug tot iets minder dan 5 op 10 ondernemers in 2024;
- de financiële voorwaarden veel minder vaak worden aangehaald als een stimulerende factor voor de investeringsbeslissing, zowel in 2023 als in 2024. Deze factor heeft overigens wat aan belang ingeboet in vergelijking met de najaarsenquête van 2022, waarschijnlijk door de rentestijging op de bank- en obligatiemarkten.

In de sector van de **dienstverlening aan bedrijven**:

- is de vraag de voornaamste investeringsreden. Het betreft ongeveer 1 op de 2 ondernemers, met een lichte stijging in 2024;
- zijn de technische factoren de tweede investeringsreden voor meer dan 40 % van de ondernemers;
- worden de financiële voorwaarden ook door de ondernemers in deze bedrijfstak minder vaak aangehaald. Ze zijn ook gedaald ten opzichte van de resultaten van het najaar van 2022, in tegenstelling tot de technische factoren, die vaker werden aangehaald in de laatste enquête.

FACTOREN DIE DE INVESTERINGEN STIMULEREN¹

¹ Percentage van de bevroegde bedrijven die de factor in kwestie als stimulerend voor hun investeringen beschouwen. De bedrijven kunnen een of meerdere factoren selecteren. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

Bron : NBB.

De halfjaarlijkse investeringsenquête¹

De Nationale Bank van België houdt tweemaal per jaar (in de lente en in het najaar) een enquête naar de investeringen. De enquête die voordien uitsluitend in de verwerkende industrie werd afgenomen, werd vanaf het najaar van 2021 aangepast. Ze werd uitgebreid en bevraagt sindsdien ook de sector van de diensten aan bedrijven.

Voorheen had de enquête betrekking op kwantitatieve gegevens : de ondernemingen werden dan ondervraagd over de bedragen van hun investeringen, wat het mogelijk maakte om er veranderingpercentages van het ene jaar op het andere uit af te leiden. De nieuwe enquête is strikt **kwalitatief** geworden, naar het voorbeeld van alle conjunctuurenquêtes die bij de ondernemers worden afgenomen. Bedrijfsleiders worden nu bevraagd **naar de richting** waarin hun investeringen uitgaan (stijging, stabiliteit of daling), zonder dat ze de betreffende bedragen of de omvang van de evolutie in cijfers moeten vertalen. De enquête heeft zowel betrekking op de materiële als immateriële investeringen.

De voorjaarsenquête heeft betrekking op het lopende jaar en het vorige jaar, terwijl de najaarsenquête betrekking heeft op het lopende jaar en het volgende jaar. Eenzelfde jaar maakt dus deel uit van vier opeenvolgende halfjaarlijkse enquêtes, waarvan de resultaten veranderen met de tijd naargelang van de mate van zekerheid van de investeringsbeslissingen, die ook kunnen worden aangepast aan de economische conjunctuur.

Bovendien worden de voorjaars- en najaarsenquête inhoudelijk aangevuld met een verschillend luik:

- in de voorjaarsenquête wordt de bedrijven gevraagd in welke richting hun investeringen zich zullen ontwikkelen per type 'goed' (machines en uitrustingen, gronden en gebouwen en andere infrastructuren, immateriële activa zoals de R&D-uitgaven);
- in de najaarsenquête moeten de bedrijven aangeven welke soort(en) investeringen ze hebben gedaan of van plan zijn te doen, naargelang van hun economisch doel (vervanging van verouderde installaties of uitrustingen, uitbreiding van de productiecapaciteit, rationalisatie van de productie, andere doelen), en identificeren welke factor(en) hun investeringen stimuleren (vraag, financiële voorwaarden, technische factoren, andere factoren).

De resultaten van de enquête worden statistisch verwerkt op basis van een dubbel wegingsschema om de geaggregeerde realiteit van de Belgische economie zo goed mogelijk weer te geven. Enerzijds worden de individuele antwoorden gewogen aan de hand van het relatieve belang van elke onderneming op het vlak van tewerkstelling. Anderzijds wordt bij de samenvoeging van de antwoorden rekening gehouden met het relatieve belang van de bedrijfstakken in de Belgische economie. Deze weging berust op de investeringsaangiften aan de btw; ze wordt berekend op het driecijferniveau van de NACE-codes voor de industrie en op het tweecijferniveau voor de sector van de dienstverlening aan bedrijven.

¹ Deze enquête maakt deel uit van een Europees geharmoniseerd programma, gecoördineerd door het DG-ECFIN.